

Cuprins

1. JUSTIFICARE. EXPLICAȚIE. PRECIZARE RELATIVĂ LA GENUL LITERAR.....	5
2. CALEA A TREIA ÎN DREPT. RAPORTUL DINTRE INDIVIDUALISM ȘI SOCIALISM. FUGA DE CLIȘEE ÎN INTERPRETAREA DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	7
3. NATURA FISCALITĂȚII. RAPORTUL DINTRE PARTEA CUANTIFICABILĂ ȘI CEA NECUANTIFICABILĂ	28
4. FILOSOFIA FISCALITĂȚII	29
5. ARGUMENT ȘI CONTRAARGUMENT. TEZĂ ȘI ANTITEZĂ. CU PRIVIRE LA FISCALITATE.....	33
6. FISCALITATEA DINCOLO DE CONFORMAREA VOLUNTARĂ. CONTENCIOSUL FISCAL.....	38
6.1. NEVOIA DE REAȘEZARE A STATULUI DIN PUNCT DE VEDERE REFERENȚIAL.....	38
6.2. SCOPUL CONTENCIOSULUI FISCAL.....	41
6.3. ASPECTE METODOLOGICE CU PRIVIRE LA CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV.....	45
6.4. DEFINIȚIA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV	48
6.5. NATURA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV	54
7. STRUCTURA FISCALITĂȚII. NIVELURILE FISCALITĂȚII.....	57
8. RAPORTUL DINTRE POLITICA FISCALĂ ȘI FISCALITATE.....	59
9. STATUL ÎN FISCALITATE	60
9.1. NEVOIA DE O NOUĂ ETICĂ PENTRU STAT	60
9.2. ORGANIZAREA STATULUI ȘI SUVERANITATEA	64
9.2.1. Raportul dintre stat și popor.....	64
9.2.2. Raportul dintre statul de drept și democrația constituțională	66
9.2.3. Controlul puterilor constituite în stat. Echilibrul puterilor	89
10. RAMURA DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	101
10.1. INTRODUCERE	101
10.2. OBIECTUL RAMURII DE DREPT	101
10.3. PREMISA FUNDAMENTALĂ A DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	102
10.4. LANȚUL TEMPORAL AL VENITURILOR BUGETARE	103
10.5. DREPT FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC.....	104
10.6. APARTENENȚA DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC DIN PERSPECTIVA DIHOTOMIEI DREPT PUBLIC-DREPT PRIVAT	104
10.7. AUTONOMIA DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC.....	105
10.8. DREPTUL FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC SE AFLĂ LA ÎNTREPĂTRUNDEREA DREPTULUI CU ECONOMIA	111
10.9. RAPORTUL DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC CU ALTE RAMURI DE DREPT	114
10.10. DEFINIȚIA RAMURII DE DREPT	129

11. ASPECTE ISTORICE CU PRIVIRE LA FISCALITATE	129
11.1. STATUL ȘI FISCALITATEA. EVOLUȚIA LEGISLATIVĂ A FISCALITĂȚII ÎN ROMÂNIA	129
11.2. CONSTITUȚIA DIN 1866	132
11.3. CONSTITUȚIA DIN 1923	134
11.4. CONSTITUȚIA DIN 1938	142
11.5. CONSTITUȚIA DIN 1952	143
11.6. CONSTITUȚIA DIN 1991, ASTFEL CUM ACEASTA A FOST REVIZUITĂ ÎN 2003	147
11.7. IZVOARELE DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	155
11.7.1. Aspecte generale. Categoriile de izvoare de drept	155
11.7.2. Specificitatea prevederilor constituționale în materia dreptului fiscal și financiar public	157
11.7.2.1. Constituția, izvor al dreptului fiscal și financiar public	157
11.7.2.2. Suveranitatea fiscală	159
11.7.2.2.1. Răspunderea juridică a statului	159
11.7.2.2.2. Regimul juridic al suveranității fiscale	164
11.7.3. Specificitatea dreptului comunitar primar și derivat în materia dreptului fiscal și financiar public	184
11.7.3.1. Raportul dreptului național cu dreptul Uniunii Europene	184
11.7.3.1.1. Natura dreptului Uniunii Europene. Aspecte introductive	184
11.7.3.1.2. Jurisprudența Curții Constituționale cu privire la raportul dintre cele două sisteme de drept	189
11.7.3.2. Interpretarea autonomă. Autonomia dreptului Uniunii Europene	191
11.7.3.2.1. Specificitatea economică este baza autonomiei dreptului Uniunii Europene	191
11.7.3.3. Specificitatea prevederilor fiscale cuprinse în dreptul Uniunii Europene și interacțiunea acestora cu libertățile fundamentale comunitare	204
11.7.3.3.1. Aspecte introductive cu privire la distincția dintre libertăți	204
11.7.3.3.2. Specificitatea acordurilor internaționale încheiate cu statele terțe, din perspectiva dreptului comunitar fiscal	216
11.7.3.3.3. Efectivitatea dreptului fiscal al Uniunii Europene	220
11.8. TRATATELE ȘI CONVENȚIILE INTERNAȚIONALE, IZVOR AL DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC. CONVENȚIILE DE EVITARE A DUBLEI IMPUNERI	223
11.9. CONVENȚIILE INTERNAȚIONALE PENTRU PROTECȚIA DREPTURILOR OMULUI	235
11.9.1. Aspecte generale	235
11.9.2. Aspecte particulare cu privire la securitatea juridică și proporționalitate	240
11.9.3. Aspecte particulare cu privire la diferența dintre retroactivitatea legii și retroactivitatea actului administrativ	242
11.10. DREPTUL INTERN PRIMAR – IZVOR AL DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	245
11.10.1. Considerații cu privire la Codul fiscal	245
11.10.2. Considerații cu privire la regulile de interpretare	246
11.11. DREPTUL INTERN SECUNDAR – IZVOR AL DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	249
11.12. PRINCIPIILE FISCALITĂȚII. POZIȚIA ACESTORA ÎN CADRUL IZVOARELOR DREPTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	255
11.12.1. Aspecte generale cu privire la principiile fiscalității	255
11.12.2. Principiul legalității	256
11.12.3. Principiul accesului liber la justiție în materie fiscală	259

11.12.4. Principiul protejării intereselor naționale în activitatea financiară și fiscal-bugetară.....	266
11.12.4.1. Perspectiva națională a interesului public.....	266
11.12.5. Principiul subsidiarității în materia taxelor și impozitelor.....	269
11.12.6. Principiul obligativității contribuției cetățenilor la bugetul de stat.....	270
11.12.7. Principiul egalității.....	272
11.12.8. Principiul neutralității sistemului fiscal.....	280
11.12.9. Principiul stabilității sistemului fiscal.....	290
11.12.10. Principiul protejării libertăților fundamentale stabilite de dreptul Uniunii Europene.....	290
11.12.11. Principiul bunei-credințe în raporturile de drept fiscal și financiar public.....	311
11.12.12. Principiul intercondiționării juridicului cu economicul în cadrul raportului de drept fiscal și financiar public.....	313
12. AJUTORUL DE STAT ȘI FACILITĂȚILE FISCALE.....	315
12.1. ASPECTE INTRODUCTIVE.....	315
12.2. ASPECTE PROCEDURALE CU PRIVIRE LA RECUPERAREA AJUTORULUI DE STAT.....	316
12.3. REGIMUL JURIDIC AL AJUTORULUI DE STAT.....	321
13. REGIMUL JURIDIC AL OBLIGAȚIEI FISCALE PRIN RAPORTARE LA CREANȚA FISCALĂ.....	331
14. DELIMITĂRI CONCEPTUALE ȘI TERMINOLOGICE.....	343
14.1. ASPECTE INTRODUCTIVE LA DEFINIȚIILE SECTORIALE.....	343
14.2. DEFINIȚIILE GENERALE CUPRINSE ÎN CODUL FISCAL.....	347
14.2.1. Activitate.....	347
14.2.2. Accize.....	350
14.2.3. Activitate dependentă; de bază; independentă.....	375
14.2.4. Asociere fără personalitate juridică.....	388
14.2.5. Autoritate fiscală competentă.....	389
14.2.6. Contract de leasing financiar.....	389
14.2.7. Contract de leasing operațional.....	391
14.2.8. Comision.....	393
14.2.9. Contribuții sociale obligatorii.....	393
14.2.10. Credit fiscal.....	395
14.2.11. Dividend.....	403
14.2.12. Dobânda.....	408
14.2.13. Dreptul de autor și drepturile conexe.....	408
14.2.14. Franciza.....	409
14.2.15. Know-how.....	409
14.2.16. Mijloc fix.....	409
14.2.17. Nerezident.....	410
14.2.18. Persoană fizică nerezidentă.....	411
14.2.19. Organizație nonprofit.....	413
14.2.20. Participant.....	414
14.2.21. Persoane afiliate.....	416
14.2.22. Preț de piață.....	419
14.2.23. Proprietate imobiliară.....	420
14.2.24. Redevența.....	421
14.2.25. România.....	422
14.2.26. Transfer.....	424

14.2.27. Valoarea fiscală	425
14.2.28. Sediul permanent	428
14.2.29. Moneda de calcul și de plată a taxelor și impozitelor	435
14.2.30. Venituri în natură	436
14.2.31. Tranzacțiile dintre persoane afiliate	437
14.2.31.1. Metoda comparării prețurilor	442
14.2.31.2. Metoda cost-plus	442
14.2.31.3. Metoda prețului de revânzare	442
14.2.31.4. Alte metode recunoscute în liniile directoare privind prețurile de transfer emise de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică	443
14.2.31.4.1. Metoda marjei nete	443
14.2.31.4.2. Metoda împărțirii profitului	443
14.2.32. Venituri obținute din România	444
15. TEORIA LEGII FISCALE. APLICAREA ÎN TIMP ȘI SPAȚIU A ACTELOR NORMATIVE CARE REGLEMENTEAZĂ DREPTUL FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	454
15.1. ASPECTE GENERALE	454
15.2. APLICAREA ÎN TIMP A LEGII FISCALE. NORMELE TRANZITORII APLICABILE LEGILOR FISCALE	457
15.3. APLICAREA ÎN SPAȚIU A LEGII FISCALE. TERITORIALITATEA ȘI EXTRATERITORIALITATEA LEGII FISCALE	472
15.4. DOMENIUL DE APLICARE A CODULUI FISCAL ȘI A CODULUI DE PROCEDURĂ FISCALĂ	478
15.5. APLICAREA LEGII FISCALE DE CĂTRE ORGANELE FISCALE	481
16. TEORIA RAPORTULUI JURIDIC FISCAL	483
16.1. DREPTUL COMUN APLICABIL RAPORTULUI JURIDIC FISCAL. DEFINIȚIA DE RAMURĂ A RAPORTULUI JURIDIC FISCAL	483
16.2. DEFINIȚIA RAPORTULUI JURIDIC FISCAL	484
16.3. PARTICULARITĂȚILE RAPORTULUI JURIDIC FISCAL	486
16.4. REGIMUL JURIDIC AL RAPORTULUI JURIDIC FISCAL. RAPORT JURIDIC PROCEDURAL FISCAL ȘI RAPORT JURIDIC MATERIAL FISCAL	489
16.5. SUBIECTELE RAPORTULUI JURIDIC FISCAL	492
16.5.1. Delimitări conceptuale cu privire la subiectele raporturilor juridice fiscale	492
16.5.2. Contribuabilul. Creditorul. Debitorul. Plătitorul	494
16.5.2.1. Statutul juridic al contribuabilului	494
16.5.2.2. Definiția contribuabilului	497
16.5.2.3. Creditorul. Debitorul. Plătitorul	498
16.5.2.4. Domiciliul fiscal	508
16.5.2.5. Reprezentarea contribuabilului	509
16.5.2.6. Înregistrarea fiscală	512
16.6. ORGANELE FISCALE. AUTORITĂȚILE PUBLICE FISCALE	519
16.7. CONȚINUTUL RAPORTULUI JURIDIC FISCAL	535
16.8. OBIECTUL RAPORTULUI JURIDIC FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	538
17. REGIMUL JURIDIC GENERAL AL IMPOZITELOR, TAXELOR ȘI CONTRIBUȚIILOR	539
17.1. TEMEIUL CONSTITUȚIONAL AL RAPORTULUI FISCAL ȘI FINANCIAR PUBLIC	539
17.2. TEMEIURILE SOCIALE ȘI ECONOMICE ALE TAXELOR ȘI IMPOZITELOR	549
17.3. TIPOLOGIA FENOMENULUI FISCAL. CATEGORII DE TAXE ȘI IMPOZITE	555
17.4. REGIMUL JURIDIC AL TAXELOR	565
17.5. REGIMUL JURIDIC AL IMPOZITELOR	577

17.6. REGIMUL JURIDIC AL CONTRIBUȚIILOR	587
17.7. REGIMUL JURIDIC AL REDEVENȚELOR	592
17.8. ELEMENTELE TAXELOR ȘI IMPOZITELOR	596
18. IMPOZITUL PE PROFIT	608
18.1. ASPECTE ISTORICE	608
18.2. NATURA JURIDICĂ A IMPOZITULUI PE PROFIT	617
18.3. CONTRIBUABILII	621
18.4. SFERA DE CUPRINDERE A IMPOZITULUI	630
18.5. ASPECTE PARTICULARE CU PRIVIRE LA IMPOZITAREA SEDIULUI PERMANENT	635
18.6. REGIMUL JURIDIC AL SCUTIRILOR	637
18.6.1. Aspecte introductive	637
18.6.2. Natura juridică a scutirilor	638
18.6.3. Situația particulară a dividendelor și a creditului fiscal	643
18.6.4. Raportul impozitului pe profit cu libertățile comunitare fundamentale	647
18.7. Perioada fiscală. Cotele de impunere. Calculul impozitului	667
18.8. REGIMUL JURIDIC AL AMORTIZĂRII FISCALE	697
18.9. REGIMUL JURIDIC AL REORGANIZĂRII, LICHIDĂRII ȘI ALTE TRANSFERURI DE ACTIVE ȘI TITLURI DE PARTICIPARE DIN PERSPECTIVA IMPOZITULUI PE PROFIT	710
18.10. PROCEDURA IMPOZITULUI PE PROFIT	719
19. DREPTUL EUROPEAN CU PRIVIRE LA IMPOZITELE DIRECTE	724
19.1. IMPOZITAREA VENITURILOR DIN ECONOMII OBTINUTE DIN ROMÂNIA DE PERSOANE FIZICE REZIDENTE ÎN STATE MEMBRE UE	724
19.2. IMPOZITAREA REDEVENȚELOR ȘI DOBÂNZILOR LA ÎNTREPRINDERILE ASOCIATE	732
19.3. SCHIMBUL DE INFORMAȚII ÎN DOMENIUL IMPOZITELOR DIRECTE CONFORM CONVENȚIILOR DE EVITARE A DUBLEI IMPUNERI	737
20. TAXA PE VALOARE ADĂUGATĂ	739
20.1. ASPECTE ISTORICE LEGISLATIVE NAȚIONALE	739
20.2. ASPECTE LEGISLATIVE ISTORICE COMUNITARE	743
20.3. ISTORIA TVA: ETAPELE GENEZEI	754
20.4. NATURA JURIDICĂ A TVA	762
20.5. PRINCIPIILE TAXEI PE VALOARE ADĂUGATĂ	770
20.5.1. Principiul neutralității	770
20.5.2. Principiul transferabilității impozitului	779
20.5.3. Principiul preeminenței fondului asupra formei	780
20.6. DREPTUL POZITIV CU PRIVIRE LA TVA	787
20.6.1. Operațiunile impozabile	787
20.6.1.1. Aspecte generale	787
20.6.1.2. Activitatea economică	790
20.6.1.3. Calitatea de persoane impozabile a instituțiilor publice	802
20.6.1.4. Grupul de persoane impozabile	807
20.6.1.5. Livrările de bunuri	811
20.6.1.6. Prestarea de servicii	829
20.6.1.7. Achiziția intracomunitară	844
20.6.1.8. Importul de bunuri	852
20.6.2. Locul operațiunilor supuse taxei pe valoarea adăugată	859
20.6.2.1. Aspecte generale	859

20.6.2.2. Locul livrării bunurilor	865
20.6.2.3. Locul prestării de servicii	875
20.6.2.4. Locul achiziției intracomunitare.....	889
20.6.2.5. Importul de bunuri.....	890
20.6.3. Faptul generator și exigibilitatea taxei pe valoare adăugată.....	892
20.6.4. Scutirile	901
20.6.5. Regimul deducerilor	941
20.6.6. Procedura taxei pe valoarea adăugată	986
INDEX	1005